



Telegrafsko programiranje

DA JE VERNER FON SIMENS ZNAO, kada je pustio u rad telegrafsku liniju koja je spojila London i Kalkutu, da je začetnik novog vida komunikacije, pitanje je dokle bi razni vidovi umrežavanja danas dogurali.

Njegova želja je bila da omogući brzu komunikaciju između udaljenih mesta i to mu je pošlo za rukom kada je pronašao način za proizvodnju dovoljne količine električne energije da poruka „proputuje“ kroz 11.000 kilometara dugačak kabl. Dinamo-električni princip koji je osmislio omogućio mu je upravo to. Indo-evropski telegraf uspostavio je nove standarde – od Londona do Teherana poruka je stizala za približno minut, dok je do krajnjeg odredišta Kalkute bilo potrebno 28 minuta – za današnje prilike, čitava večnost. Ali u to vreme, alternativa je bila pismo, a ono je na toj relaciji plovilo nepuna dva meseca.

Delom zbog pronalaska mladog gospodina Simensa, osnivača istoimene kompanije, a delom zbog niza drugih izuma, današnji svet ispresecan je nizom telekomunikacionih mreža koje omogućavaju prenos svega što je u digitalnom obliku gotovo u trenu. To je omogućilo i ubrzani razvoj novih vidova poslovanja poput sve rasprostranjenijeg outsourcinga, što postaje nova grana industrije. Da ovo nisu prazne reči, svedoči i to što je na ovogodišnjem CeBIT-u velika pažnja posvećena ne samo ovoj grani softverske industrije nego i novim uslugama koje su proistekle iz velikog napretka Interneta. Glasovna komunikacija preko Mreže, popularni VoIP (Voice over IP), u svetu je naveliko postala sinonim za jeftinu glasovnu komunikaciju, a kod nas se ta mogućnost retko i pominje. Setićete se da su nedavno mnogi naši davaoci Internet usluga imali velike neprijatnosti zbog pružanja takvih usluga, jer državna tele-

komunikaciona kompanija jednostavno nije želela da se odrekne prilično dobre zarade od klasičnog međunarodnog saobraćaja. Primera radi, minut razgovora s Amerikom preko protokola IP košta manje od šest dinara, dok klasična veza košta sedam puta više. Da ne bude zabune, cena od šest dinara se plaća samo ako se ne koristi računar – razgovor preko dva računara gotovo je besplatan.



Unekoliko isti koren kao jeftina glasovna komunikacija preko Interneta ima i problem razvoja softverske industrije. Znatnom broju velikih kompanija iz razvijenog dela sveta odgovara da softversku industriju preseli u zemlje u kojima je cena poslovanja mnogo niža nego kod njih. Upravo je tako Indija doživela pravi procvat u tom vidu kompjuterskog poslovanja, a sve što je država trebalo da uradi bilo je da omogući jeftin i pouzdan način za komunikaciju s poslodavcima iz sveta – razumljivim jezikom rečeno, do-

bar pristup Internetu. Ruku na srce, naš problem nije samo u nedovoljno dobrim telekomunikacijama, koje se u poslednje vreme pomalo i popravljaju, već nam nedostaje i specifičan rukovodeći kadar koji ume da pronađe partnere. Nedostaje nam i marketing koji će Srbiju prikazati svetu kao zemlju u kojoj se prave dobri programi. Nedostaje nam i to što država ne prepoznaje softversku industriju kao moguću stratešku granu privrede. Korak u tom pravcu imao bi veliki, pozitivan efekat na društvo u celini: sprečio bi odliv mozgova o kome se sve više (ponovo) govori, omogućio bi mladim školovanim ljudima da u zemlji rade i zarađuju pristojne plate od kojih bi i država dobila svoj deo u vidu poreza i podstakao motivaciju mladih da se obrazuju i usavršavaju. Mogao bih da navedem i niz drugih pozitivnih posledica koje bi bile logičan nastavak razvoja jake softverske industrije kod nas – od povećanja IT potrošnje i privrednog rasta u ovoj oblasti do ukupnog razvoja društva i vraćanja „srednje klase“ na scenu.

Čini mi se da ćemo, dok se ova grana privrede ne shvati mnogo ozbiljnije na svim nivoima, biti svedoci da samo pojedine snalažljive firme i pojedinci dokazuju da se na ovaj način može uspešno poslovati. Ono što me više brine jeste izvesnost da ćemo do tada „slati“ naše programere u inostranstvo da rade isti posao koji bi mogli da rade i u zemlji. Ko zna, možda to i nije loše – kada se, i ako se, ovde stvore dobri uslovi za razvoj programerskih firmi, naši ljudi koji sada rade napolju moći će da budu menadžeri ili savetnici u njima. ■

Relja Jović je glavni i odgovorni urednik časopisa Mikro. Njegove uvodne reči pročitajte na adresi www.mikro.co.yu/arhiva/relja.